

Український інститут науково-технічної експертизи та інформації
Відділ міжнародного науково-технічного співробітництва та трансферу технологій

«НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КРАЇН ЄС У СФЕРІ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА»

Спікер: к.е.н., с.н.с. Ігнацевич Сергій Петрович

Київ 2023

ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

- транскордонне співробітництво - спільні дії, спрямовані на встановлення і поглиблення економічних, соціальних, наукових, технологічних, екологічних, культурних і інших відносин між суб'єктами і учасниками таких відносин в Україні і відповідними суб'єктами і учасниками таких відносин із сусідніх держав у межах компетенції, визначеної їх національним законодавством;
  - *Ст.1 ЗУ «Про транскордонне співробітництво»*
- транскордонне співробітництво - будь-які спільні дії, спрямовані на посилення та поглиблення добросусідських відносин між територіальними громадами або властями, які знаходяться під юрисдикцією двох або декількох Договірних Сторін, та на укладання з цією метою будь-яких необхідних угод або досягнення домовленостей.
  - *Ст.2 Мадридської конвенції**

*Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними громадами або властями

ПРИКОРДОННІ ТЕРИТОРІЇ КРАЇН-СУСІДІВ

СПІЛЬНЕ:

- Кліматичні, екологічні, етнографічні умови;
- Віддаленість від національних органів влади, економічних, культурних центрів (столиць)
- Природні ресурси (ґрунти, річки, корисні копалини)
- Нерівномірне фінансування у порівнянні з центрами

ВІДМІННЕ:

- Нормативно-правове регулювання;
- Економічне, соціально-культурне регулювання

ЗАРОДЖЕННЯ І РОЗВИТОК ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В ЄВРОПІ

Перший період (до 2000 року)

- 1957 р. – Римські договори - створення Європейської економічної спільноти
- 1963 р. – Регіон «Базель» (Німеччина, Франція, Швейцарія)
- 1971 р. – Асоціація європейських прикордонних регіонів (AEBR)
- 1989 р. – INTERREG 1990-1993
- 1994 р. – INTERREG II 1994-2000
- * наступні програми підтримки транскордонного співробітництва (INTERREG 2000-2006, INTERREG 2007-2013, INTERREG 2014-2020, INTERREG 2021-2027)

ЗАРОДЖЕННЯ І РОЗВИТОК ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В ЄВРОПІ

Другий період (після 2000 року)

- 53 нові єврорегіони;
  - Розширення складу ЄС вдвічі за рахунок вступу нових країн;
  - Капіталістичний вектор розвитку східноєвропейського регіону;
  - Підготовка до вступу в ЄС.
-
- Криза Covid-19

ЗАРОДЖЕННЯ І РОЗВИТОК ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В ЄВРОПІ

Подальші перспективи:

Програми в рамках INTERREG 2021-2027

- Програма Interreg Danube Region (яка включає як Молдову, так і Україну)
- Програма Interreg NEXT Poland-Ukraine
- Програма Interreg NEXT Romania-Ukraine

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

- 1980 р. - Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями
- 1985 р. - Європейська Хартія місцевого самоврядування
- 1995 р. - Додатковий протокол до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властям
- 1998 р. - Протокол N 2 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями, який стосується міжтериторіального співробітництва
- 2009 р. - Протокол N 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями стосовно об'єднань євро регіонального співробітництва (ОЕС),
- 2009 р. - Додатковий протокол до Європейської хартії місцевого самоврядування про право участі у справах місцевого органу влади

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

- *Додатково:*

- 2006 р. - РЕГЛАМЕНТ (ЄС) № 1082/2006 ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ від 5 липня 2006 року про Європейську групу територіального співробітництва (ЄГТС)
- 2013 р. - РЕГЛАМЕНТ (ЄС) № 1302/2013 ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ від 17 грудня 2013 року про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 1082/2006 про Європейську групу територіального співробітництва (ЄГТС) щодо уточнення, спрощення та вдосконалення створення та функціонування таких угруповань

МОДЕЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КРАЇНІ

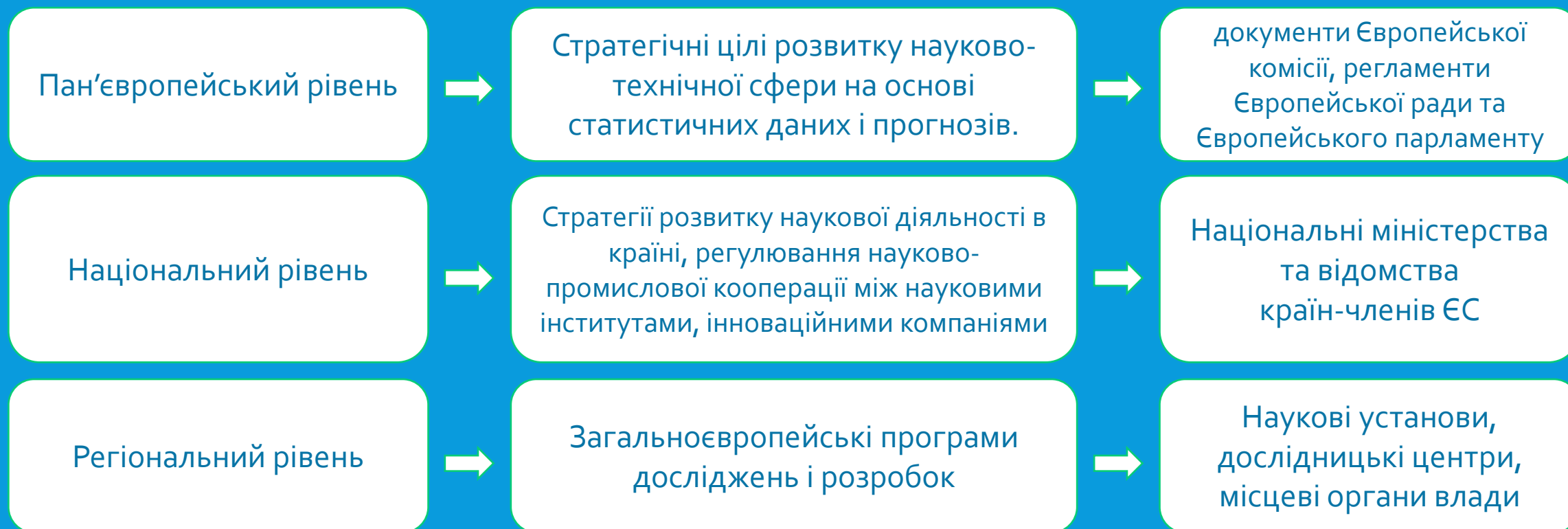
Англо-американська модель

- Високий рівень розвитку незалежного підприємництва;
- Науково-технічна діяльність в першу чергу в інтересах бізнесу
- Основні суб'єкти науково-технічної діяльності: приватні компанії

Японсько-французька модель

- Високий рівень підтримки державою;
- Науково-технічна діяльність в першу чергу в інтересах державних органів влади
- Основні суб'єкти науково-технічної діяльності: дослідницькі інститути

СТРУКТУРА НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЄС

INTERREG EUROPE

Програма міжрегіонального співробітництва, яка покликана зменшити відмінності в рівнях розвитку, зростання та якості життя в регіонах Європи та між ними.

Програма INTERREG 2021-2027 направлена на допомогу місцевим, регіональним і національним урядам по всій Європі, щоб розробити та реалізувати кращі інноваційні політики. Місія INTERREG - створити середовище та можливості для обміну рішеннями проблем регіонального розвитку.

INTERREG EUROPE

Напрями Європейського територіального співробітництва:

- транскордонний (Interreg A);
- транснаціональний (Interreg B);
- міжрегіональний (Interreg C);
- співпраця найвіддаленіших регіонів (Interreg D)

INTERREG EUROPE

Транскордонний напрям (Interreg A):

Бюджет € 6,5 мільярдів

Програми в межах ЄС та на зовнішніх кордонах ЄС:

- 49 програм в ЄС, щоб переконатися, що перешкоди на кордоні перетворюються на можливості між державами-членами ЄС
- 10 програм Interreg IPA, які діють на кордоні ЄС з країнами IPA. Вони головним чином сприяють політиці розширення ЄС.
- 5 програм Interreg NEXT, реалізованих на зовнішніх східних та південних кордонах ЄС. Чотири транскордонні програми підтримують заходи співпраці з Україною та Молдовою.

ЄВРОПЕЙСЬКА ПОЛІТИКА ДОБРОСУСІДСТВА (ЄПД)

Стратегічні пріоритети ЄПД:

- економічний та соціальний розвиток в регіонах по обидві сторони спільних кордонів;
- вирішення загальних викликів у сфері навколишнього середовища, громадського здоров'я, безпеки та безпеки;
- сприяння кращим умовам і способам забезпечення мобільності людей, товарів і капіталу.

ЄВРОПЕЙСЬКА ПОЛІТИКА ДОБРОСУСІДСТВА (ЄПД)

Тематичні цілі ЄПД:

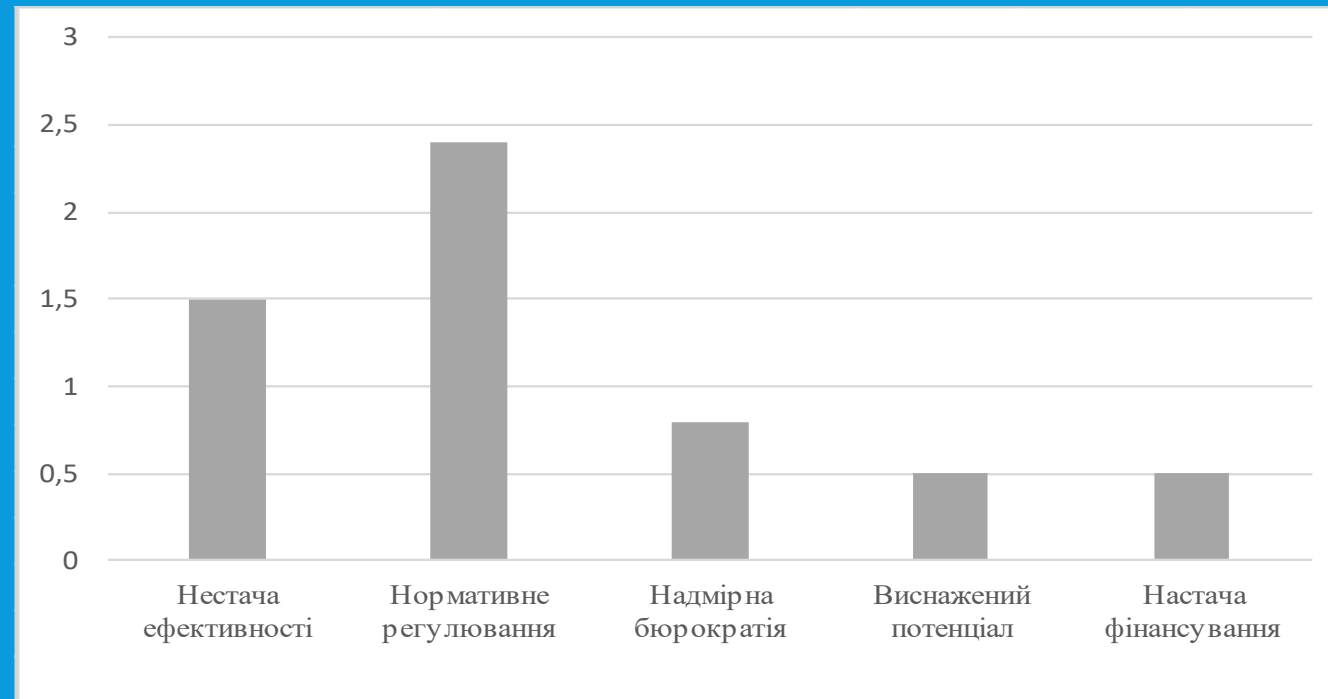
- 1. Розвиток малого та середнього бізнесу;
- 2. Підтримка освіти, досліджень, технологічного розвитку та інновацій;
- 3. Сприяння місцевій культурі та збереження історичної спадщини;
- 4. Сприяння соціальному залученню та боротьба з бідністю;
- 5. Підтримка місцевого та регіонального ефективного управління;
- 6. Захист навколишнього середовища, пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптація до них;
- 7. Покращення доступності до регіонів, розвиток стійких і стійких до клімату транспортних і комунікаційних мереж і систем;
- 8. Загальні виклики у сфері безпеки та безпеки;
- 9. Сприяння та співробітництво у сфері сталої енергетики та енергетичної безпеки;
- 10. Сприяння управлінню кордонами, безпека та мобільність кордонів;
- 11. Інші сфери, не перелічені вище...

ПІДТРИМКА ОСВІТИ, ДОСЛІДЖЕНЬ, ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ІННОВАЦІЙ

- Сприяння співпраці між підприємствами та навчальними закладами для інновацій та НДДКР, спільне планування освіти;
- Сприяння розвитку навичок та підтримка безперервності освіти;
- Підтримка взаємодії в освітньому процесі на регіональному рівні;
- Сприяння та підтримка досліджень та інновацій;

БАР'ЄРИ РОЗВИТКУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Основні причини стримування інноваційного розвитку транскордонного співробітництва, %

БАР'ЄРИ РОЗВИТКУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

- Нормативно-правове забезпечення;
- Транспорт і зв'язок;
- Мова;
- Непередбачувані масштабні катаклізми.

ВИСНОВКИ

- Унікальний «тестовий полігон»;
- Недостатня кількість наукових досліджень і публікацій стосовно транскордонного співробітництва, а особливо науково-технічної діяльності в цій сфері;
- Подвійне значення науково-технічної діяльності в системі розвитку транскордонного співробітництва;

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!